

ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 351.759.6

DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2019-4\(6\)-120-129](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2019-4(6)-120-129)

Коробка Іван Миколайович, Командир, льотчик 1 класу Спеціального авіаційного загону оперативної-рятувальної служби Державної служби України з надзвичайних ситуацій, 16600, Україна, Чернігівська обл., м. Ніжин вул. Космонавтів, 90, email: jonbox@i.ua, тел: (04631) 7-80-61

ORCID: 0000-0002-5310-4917

Павлов Сергій Сергійович, начальник навчально-методичного відділу Інституту державного управління у сфері цивільного захисту, м. Київ, 04074, вул. Вишгородська, 21; email: spravlov13@ukr.net, тел: (044) 430-82-17

ORCID: 0000-0002-9927-898X

ЗАКОНОДАВЧІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Анотація. В статті досліджуються теоретичні та практичні питання цивільного захисту як об'єкту системи публічного управління в Україні у частині використання організаційно-правового механізму державного управління та адміністрування. Розкриті категорії та суспільні відносини в сфері управління ризиками надзвичайних ситуацій, зокрема досліджено теоретичні надбання та погляди науковців на стан і цілі системи (механізмів) управління в сфері цивільного захисту в Україні

Мета статті. В даній роботі поставлено за мету з'ясувати трактування категорій «організаційно-правовий механізм», «цивільний захист (ЦЗ)» і «публічне управління ризиками» в якості окремих управлінських категорій, визначення яких пов'язане з використанням сучасних механізмів і методів (інструментів) державного управління в країні. Дослідити новітні теоретичні дослідження та позиції українських авторів щодо формування організаційно-правових механізмів (законодавства) у сфері ЦЗ за умов реформування всієї національної управлінської системи, зокрема в безпековій сфері.

Наукова новизна. В роботі комплексно з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень науки державного управління досліджено теоретичні питання організаційно-правового забезпечення функціонування механізмів публічного управління та адміністрування. Обґрунтовано теоретичне розуміння змісту категорії «організаційно-правовий механізм», «цивільний захист» і «публічне управління ризиками», а саме обґрунтоване необхідність оновлення та модернізації організаційно-правових механізмів публічного управління та адміністрування.

В статті здійснено дослідження напрямів розвитку інституту ЦЗ в Україні та теоретично доведено що сучасною метою процесу вдосконалення дієвості ЦЗ є реформування та оновлення нормативно забезпечення децентралізованої управлінської моделі ЦЗ в Україні.

Висновки. У результаті роботи обґрунтовані наукові положення щодо удосконалення використання в управлінській практиці в сфері ЦЗ механізмів публічного управління, які знаходяться ще на початковому етапі.

Встановлено, що в сучасних умовах провідним нормативно-правовим актом в цій сфері є Кодекс цивільного захисту, який регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту. Кодекс усуває суперечності та дублювання законодавства, розмежування повноважень і функцій центральних і місцевих органів виконавчої влади, суб'єктів господарювання, а також визначає в єдиному законодавчому акті застави державної політики у сфері цивільного захисту, але він вже сьогодні потребує змін і оновлення.

Ключові слова: публічне та державне управління, цивільний захист, організаційно-правові механізми, суспільні відносини, управління та ризики.

Korobka Ivan Mikolaevich, Commander, pilot of the 1st class Special aviation detachment of the State Emergency Service of the State Emergency Service of Ukraine, 16600, Ukraine, Chernihiv region, Nizhyn city, Kosmonauts 90, email: jonbox@i.ua, tel: (04631) 7-80-61

ORCID: 0000-0002-5310-4917

Pavlov Serhii Sergiyovich, Head of the Educational and Methodological Department of the Institute of Public Administration in the field of Civil Protection Kyiv, 04074, str. Vyshgorodskaya, 21; email: spavlov13@ukr.net, tel: (044) 430-82-17

ORCID: 0000-0002-9927-898X

LEGISLATIVE MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF CIVIL DEFENSE DEVELOPMENT IN UKRAINE

Abstract. The article explores theoretical and practical issues of civil protection as an object of the public administration system in Ukraine regarding the use of the organizational and legal mechanism of public administration and administration. The categories and public relations in the field of emergency risk management are revealed, in particular, the theoretical achievements and views of scientists on the status and goals of the civil protection management system (mechanisms) in Ukraine are investigated

The purpose of the article. The purpose of this paper is to interpret the categories of “organizational and legal mechanism”, “civil protection (CP)” and “public risk management” as separate management categories, the definition of which is related to the use of modern mechanisms and methods (tools) public administration in the country. Investigate the latest theoretical studies and positions of Ukrainian authors on the

formation of organizational and legal mechanisms (legislation) in the field of CP in the context of reforming the entire national governance system, in particular in the security field.

Scientific novelty. In work with the use of modern methods of knowledge, taking into account the latest achievements of the science of public administration, the theoretical issues of organizational and legal support of the functioning of the mechanisms of public administration and administration are investigated. The theoretical understanding of the content of the category “organizational and legal mechanism”, “civil protection” and “public risk management” is substantiated, namely, the necessity of updating and modernization of organizational and legal mechanisms of public administration and administration is substantiated.

The article examines the directions of development of the CP Institute in Ukraine and theoretically proves that the modern purpose of the process of improving the efficiency of the CP is to reform and update the regulatory support of the decentralized management model of the CP in Ukraine.

Conclusions. As a result, the scientific provisions on the improvement of the use of public management mechanisms in the field of CP are substantiated, which are still in the initial stage.

It is established that in the present conditions the leading normative legal act in this sphere is the Code of Civil Protection, which regulates relations related to the protection of the population, territories, environment and property from emergencies, responding to them, functioning of the unified state system of civil protection. The Code eliminates contradictions and duplication of legislation, the separation of powers and functions of central and local executive bodies, economic entities, and defines in a single legislative act the basis of state policy in the field of civil protection, but today it needs to be changed and updated.

Key words: public and public administration, civil defense, legal mechanisms, public relations, governance and risks.

Постановка проблеми. Провідним і своєчасним питанням в нашій країні є реальне вдосконалення системи цивільного захисту, попередження надзвичайних ситуацій і зниження масштабів матеріальних, соціальних та інших втрат від військових і інших дій на території України. Сьогодні, після активної фази військової агресії на землях України стало зрозумілим, що потребують оновлення організаційно-правові механізми публічного управління та адміністрування в сфері цивільної безпеки, зокрема за допомогою вчасного та дієвого використання новітніх організаційних і правих засобів їх розвитку та вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних і зарубіжних вчених, що зробили значний внесок у розв’язання проблем безпеки, слід відзначити В.П. Горбуліна, С.І. Пірожкова, Г.Г. Почепцова, Г.Г. Малинецького, В.І. Ярочкіна. Разом з тим дослідження в яких комплексно розглядались науково-теоретичні засади організаційно-правового забезпечення чи механізмів публічного управління, категорії чи відносини в сфері цивільного захисту, практично відсутні.

В контексті статті існують теоретичні дослідження, групи вчених – П. Волянський, В. Воротін, С. Домбровська, Є. Романенко, В. Садковий та ін.,

які справедливо роблять висновок, що сучасна ситуація в сфері цивільного захисту потребує оновлення законодавчого забезпечення та аналізу вже діючих нормативних актів в частині їх оновлення та модернізації [1].

Виклад основного матеріалу.

Напрями розвитку цивільного захисту в сучасних безпекових умовах України та організаційно-правовий механізм публічного (державного) управління в цій сфері відіграє значну роль, зокрема, стосовно попередження загроз і ризиків виникнення надзвичайних ситуацій. Такій підхід до формування дієвої системи цивільного захисту потребує вдосконалення за наступними напрямами:

- підвищення рівня стійкості функціонування економічних об'єктів у випадках настання та розвитку надзвичайних ситуацій;
- забезпечення профілактики наслідків щодо надзвичайних ситуацій та усунення їх негативних наслідків з матеріально-технічної й фінансової точки зору;
- розробка державної політики в сфері цивільного захисту відносно забезпечення функціонування національної системи з профілактики та реагування на випадки виникнення надзвичайних ситуацій;
- підвищення безпеки громадян і довкілля, профілактика настання та виникнення ситуацій надзвичайного характеру;
- формування державного нагляду та контролю за реалізацією заходів щодо підтримки безпеки громадян від випадків настання та розвитку надзвичайних ситуацій [2].

За сучасних умов господарювання функції та роль законодавчих (органі-

заційно-правових) механізмів публічного управління щодо профілактичної практики усунення надзвичайних ситуацій та мінімізування їх наслідків є визначальною. Ці механізми та притаманні їм інструменти дозволяють:

- здійснити розподіл професійного збору й обробки повної інформації з різних рівнів публічного управління надзвичайними ситуаціями;
- оптимізувати підходи до побудови дієвої системи підтримки прийняття рішень і узгодження її з системою відповідальності за недотримання нормативно встановлених алгоритмів дій.;
- модернізувати взаємозв'язок суб'єктів експертної оцінки з діями посадовців, до повноважень яких входить державне управління у сфері цивільного захисту;
- визначити рівень і межі вільного (відкритого) пошуку інформації щодо прийняття посадовою особою рішень стосовно державного управління в сфері цивільного захисту;
- розмежувати функції, права й обов'язки представників державного управління стосовно означеної сфери цивільного захисту;
- здійснити раціональне встановлення часового навантаження, потрібного для впровадження державно-управлінських (публічних) функцій стосовно цивільного захисту [3].

На нашу думку, перш ніж безпосередньо розглядати організаційно-правовий механізм державного управління в сфері цивільного захисту, зокрема, стосовно розвитку всієї системи захисту від ризиків настання та подолання наслідків надзвичайних ситуацій, доцільно розглянути парадигму чи дефініцію правового забез-

печення самої системи публічного управління процесу.

Так, визначення правового (організаційно-правового) забезпечення управління уперше було зафіксоване в управлінській науці стосовно математичних і кібернетичних систем, які включали людину в свій склад як частину автоматизованої системи управління. А вже пізніше було надано визначення організаційно-правового забезпечення управління як засобу управління відносно визначеної суспільної сфери відносин, зокрема в сфері розвитку цивільного захисту в сучасних безпекових умовах.

Фактично є можливість визначити законодавче забезпечення управління в якості формування та підтримки основних характеристик організаційно-функціонального спрямування, які притаманні управлінським системам, через здійснення упорядкованого впливу всіх наявних законодавчо-нормативних засобів. Цей процес включає розробку, обговорення та прийняття таких нормативних документів.

У цілому, система правового забезпечення публічного (державного) управління надзвичайними ситуаціями, зокрема, загрозами та ризиками їх настання та розвитку, складається з сукупності законів і затверджених підзаконних нормативно-правових актів, які формують необхідне правове поле для забезпечення діяльності органів держави і життєзабезпечення населення в умовах настання та розвитку систем захисту від надзвичайних ситуацій [4].

У цілому, на нинішньому етапі розвитку національної господарської системи нормативно-правову базу сучасного державного управління з пи-

тань профілактики настання та навидь певних ознак надзвичайних ситуацій складають закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України тощо.

Зокрема, перелік законів України є наступні:

- Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI;
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кодексу цивільного захисту» від 02.10.2012 № 5404-VI;
- Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 06.04.2000 № 1645-III;
- Закон України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» від 13.07.2000 № 1908-III;
- Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 № 2245-III;
- Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 06.04.2000 № 1644-III;
- Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII;
- Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16.03.2000 № 1550-III;
- Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 27.02.1991 № 791a-XII.

За умов розвитку України та оновлення процесів регулювання заходами профілактики надзвичайних ситуацій та дій у випадки їх настання та загроз їх розвитку здійснюється з урахуванням чіткого алгоритму та комплексно з правової точки зору. Переважно по-

дібне управління та регулювання забезпечується та концентрується на галузях адміністративного, екологічного та трудового права.

Вважаємо завданням галузі науки державне управління, за необхідне, здійснити ретельний аналіз і моніторинг сучасних особливостей правової еволюції вітчизняного законодавства стосовно сфери цивільного захисту. Про це йшла мова на XXI Всеукраїнській науково-практичній конференції (за міжнародною участю) «Розвиток цивільного захисту в сучасних безпекових умовах» 8 жовтня 2019 року в м. Києві, де автори приймали участь у якості організаторів і учасників форуму.

Відзначимо, що в процесі вирішення проблеми підтримки та забезпечення безпеки суспільних відносин і громадян з організаційно-правової точки зору провідні країни світу поступово вдосконалювали власне законодавство відносно надзвичайних ситуацій – від розробки та прийняття законодавства, що регулювали дії в умовах настання та розвитку конкретних випадків небезпек до ухвалення окремих законів, що регламентували загальні концептуальні дії.

Протягом останніх років в Україні було проведено багато заходів і зібрань, які були спрямовані на вдосконалення ідеології (концепції) державного управління в умовах надзвичайних ситуацій в контексті її відкритості та публічності. Подібні заходи зумовлені тим, що питання безпеки та захисту населення, а також економічних і культурних об'єктів від настання та розвитку надзвичайних ситуацій нині сприймаються як складова державної безпеки з визнанням

пріоритету саме цивільного захисту населення та територій від різнохарактерних загроз, що можуть виникнути протягом тривалого часу розвитку господарської системи, на відміну від вирішення проблем цивільної оборони, орієнтованої саме на воєнний час. Так, на нинішньому етапі розвитку економіки України, здійснюється пошук раціональної управлінської моделі забезпечення цивільного захисту з урахуванням дієвого та функціонального принципу реагування з боку держави на випадки настання та розвитку надзвичайних ситуацій замість використання звичайного галузевого принципу, який використовувалася раніше в цій системі.

Відзначимо, що сучасне формування системи державного цивільного захисту в Україні супроводжувався наявністю суттєвої кількості колізій законодавства, орієнтованого на регулювання надзвичайних ситуацій, а також фактичного функціонування децентралізованої системи прогнозування, профілактики, виявлення та нейтралізації надзвичайних ситуацій на державному рівні.

У цьому контексті необхідно звернути увагу на прийняття ще в 2012 році Кодексу цивільного захисту, який нормативно регулює суспільні відносини, пов'язані з захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження органів публічної влади, органів місцевого самоврядування, права й обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства,

підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності.

Прийняття Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI в цілому сформувало напрями діяльності та забезпечило низку таких переваг національної системи розвитку цивільного захисту в сучасних безпекових умовах:

- усунення дублюючих управлінських функцій органів публічної влади.

- уніфікація термінологічної бази нормативно-правових актів стосовно цивільного захисту;

- кодифікація законодавства, що регулювало надзвичайні ситуації;

Безперечно вважаємо, що потребує постійного оновлення та аналізу регуляторного впливу нормативно-правового забезпечення щодо державного управління надзвичайними ситуаціями, зокрема, в сфері їх застосування в частині удосконалення виконання завдань з протидії загрозам національній безпеці у сфері цивільного захисту в сучасних безпекових умовах.

Відзначимо, що організаційно-правові норми у цій сфері до прийняття Кодексу регулювали близько 10 законів України, при цьому частина з них втратила свою актуальність та потребувала скасування. Крім того, деякі закони, зокрема, Закон України «Про Цивільну оборону України» та Закон України «Про правові засади цивільного захисту» дублювали одне одного стосовно термінології [5].

Відповідно, метою прийняття Кодексу цивільного захисту було усунення суперечностей та дублювання законодавства, розмежування повноважень і функцій центральних і місцевих органів виконавчої влади,

суб'єктів господарювання, а також визначення у єдиному законодавчому акті засад державної політики у сфері цивільного захисту.

Важливо, що після введення в дію означеного Кодексу цивільного захисту відбувся перехід на більш дієву систему захисту, зокрема втратили чинність наступні закони:

- Закон України «Про аварійно-рятувальні служби»;

- Закон України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»;

- Закон України «Про правові засади цивільного захисту».

- Закон України «Про Цивільну оборону України»;

- Закон України «Про пожежну безпеку»;

- Закон України «Про загальну структуру і чисельність військ Цивільної оборони»;

- Закон України «Про війська Цивільної оборони України»;

Проте, як наслідок скасування зазначених Законів України, з'явилася низка питань, пов'язаних із необхідністю корегування та модернізації певних категорій, термінологічного апарату в сфері розвитку цивільного захисту в Україні. Зокрема, у статті 2 «Визначення термінів» Кодексу цивільного захисту України присутне трактування категорій та дефініції «запобігання виникненню надзвичайних ситуацій», яке розглядається у вигляді певного комплексу заходів правового, соціально-економічного, політичного, організаційно-технічного, санітарно-гігієнічного характеру, орієнтованих на регулювання безпеки з техногенної та природної точки зору,

оцінку рівнів можливих ризиків, попереднє реагування на загрозу настання та розвитку надзвичайної ситуації враховуючи інформацію, що надійшла як результат здійснення експертизи, моніторингу, різнохарактерних досліджень і прогнозів відносно вірогідного перебігу подій з метою недопущення їх трансформації у надзвичайну ситуацію або зменшення її можливих наслідків.

Крім того, категорія «ризик» присутня і у визначеннях пожежної та техногенної безпеки. Зокрема, відповідно до Кодексу цивільного захисту України, під пожежною безпекою розуміється відсутність ризиків настання та розвитку та поширення пожеж, що є неприпустимим, та пов'язана з цим реальна можливість нанесення шкоди населенню, довкіллю та матеріальним цінностям.

Відзначимо, що стосується визначення техногенної безпеки, то в цьому контексті розуміється реальна відсутність ризиків для настання та розвитку аварій або катастроф в межах об'єктів, що є потенційно небезпечними, а також стосовно діяльності суб'єктів господарювання, які можуть спричинити їх настання та реальний розвиток. Через техногенну безпеку характеризується рівень захисту місцевого населення та територій від техногенних надзвичайних ситуацій [6].

У цьому контексті необхідно визначити, що в межах діючого організаційно-правового механізму державного управління ризиками та загрозами виникнення надзвичайних ситуацій майже відсутні чіткі затверджені інструкції щодо виконання положень законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів стосовно

попередження цих ризиків, а також відсутній дієвий управлінський механізм щодо контролю профілактики виникнення надзвичайних ситуацій [7]. У цьому випадку необхідно відмітити, що на нинішньому етапі розвитку системи цивільного захисту відсутнє чітке управлінське розмежування повноважень органів публічної влади та місцевого самоврядування щодо здійснення зазначених функцій в сфері цивільного в Україні.

Висновки. За умов існуючого законодавчого (організаційно-правового) механізму державного управління розвитком цивільного захисту в сучасних безпекових умовах, ризиків надзвичайних ситуацій відсутні чіткі затверджені алгоритми дій щодо реалізації положень законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів стосовно попередження цих ситуацій і ризиків, а також відсутній дієвий механізм щодо контролю профілактики виникнення надзвичайних ситуацій. В нашій роботі встановлено, що в сучасних умовах розвитку економіки України головним нормативно-правовим документом в цій сфері є Кодекс цивільного захисту, який регулює всі суспільні відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від випадків виникнення надзвичайних ситуацій, реагуванням на них, функціонуванням єдиної національної системи цивільного захисту. Розробка та прийняття означеного Кодексу дозволило усунути прогалини та певне дублювання діючого законодавства, розмежування управлінських повноважень і організаційних функцій центральних і місцевих органів виконавчої влади та місцевого самовря-

дування, суб'єктів господарювання, а також визначити в єдиному законодавчому акті засади та норми формування державної політики в сфері цивільного захисту.

Сучасний етап розвитку цивільного захисту вимагає подальшого реформування єдиної системи цивільного захисту в сучасних безпекових умовах в частині вдосконалення чинного законодавства, використання досвіду країн-членів щодо розвитку цивільного захисту, застосування новітньої технології реагування на надзвичайні ситуації, зміцнення потенціалу ОТГ (питання децентралізації) у сучасних безпекових питаннях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дометрична допомога в умовах надзвичайних ситуацій : практичний посібник / П. Б. Волянський, С. О. Гур'єв, М. Л. Долгий. – Харків. : ФОП Панов А. М., 2016. – 136 с.

2. Vorotin V. Ye., Romanenko Ye. A., Shchokin R. G., Pivovarov K. V. (2018). Improving the organizational and legal mechanism of state economic management: the european experience for ukraine. Financial and credit activity: problems of theory and practice, 3 (26), – 368-376.

3. Кравців С. Я. Ризик-орієнтований підхід у державному регулюванні у сфері техногенної та пожежної безпеки / С. Я. Кравців, О. М. Соболев, А. Г. Коссе // *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія. Державне управління.* – 2017. – Вип. 1 (6). – С. 336–341.

4. Воротін В. Є., Проданик В.М. Від регуляторної політики до державно-приватного партнерства в публічному секторі України / В.Є. Воротін, В.М. Проданик / *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*, 2019. – № 1. – С. 95-102.

5. Gaetani F. The Structure, Role and Mandate of Civil Protection in Disaster Risk Reduction for South Eastern Europe. South Eastern Europe Disaster Risk Mitigation and Adaptation Programme. Report International Centre on Environmental Monitoring Research Foundation (CIMA) / F. Gaetani, A. Parodi, F. Siccardi, D. Miozzo, E. Trasforini [Electronic source]. – Access mode to a resource : http://www.unisdr.org/prevention-web/files/9346_Europe.pdf.

6. Воротін В. Є. Модернізація сфери освіти та науки як об'єкта державного управління: конкурентні переваги для України / В.Є. Воротін / *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*, 2017. – № 6. – С. 153-160.

7. Федорчак В.В. Механізми державного управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук спец. 25.00.02 – механізми державного управління / В.В. Федорчак 2018, – Харків, 2018. – 40 с.

REFERENCES:

1. Volianskyi, P. B., Huriev, S. O., Dolhyi, M. L. (2016). *Domedychna dopomoha v umovakh nadzvychainykh sytuatsii [Pre-medical Emergency Aids]*. Kharkiv: FOP Panov A. M. [in Ukrainian].

2. Vorotin, V. Ye., Romanenko, Ye. A., Shchokin, R. G., Pivovarov, K. V. (2018). Improving the organizational and legal mechanism of state economic management: the european experience for ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 3 (26), 368-376 [in English].

3. Kravtsiv, S. Ya., Sobol, O. M., Kosse, A. H. (2017). Ryzhuk-oriientovanyi pidkhd u derzhavnomu rehuliuvani u sferi tekhnogennoi ta pozhezhnoi bezpeky [Risk-oriented approach in state regulation in the field of technogenic and fire safety]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Serii. Derzhavne upravlinnia – Bulle-*

tin of the National University of Civil Protection of Ukraine. Series: Governance, 1(6), 336-341 [in Ukrainian].

4. Vorotin, V. Ye., Prodanyk, V.M. (2019). Vid rehuliatoroi polityky do derzhavno-pryvatnoho partnerstva v publicnomu sektori Ukrainy [From Regulatory Policy to Public-Private Partnership in the Public Sector of Ukraine]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy – Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 1, 95-102 [in Ukrainian].

5. Gaetani, F. Parodi, A., Siccardi, F., Miozzo, D., Trasforini, E. (n.d.). The Structure, Role and Mandate of Civil Protection in Disaster Risk Reduction for South Eastern Europe. South Eastern Europe Disaster Risk Mitigation and Adaptation Programme. Report International Centre on Environmental Monitoring Research Foundation (CIMA).

[www.unisdr.org](http://www.unisdr.org/preventionweb/files/9346_Europe.pdf). Retrieved from http://www.unisdr.org/preventionweb/files/9346_Europe.pdf [in English].

6. Vorotin, V. Ye. (2017). Modernizatsiia sfery osvity ta nauky yak objekta derzhavnoho upravlinnia: konkurentni perevahy dlia Ukrainy [Modernization of the sphere of education and science as an object of public administration: competitive advantages for Ukraine]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy – Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 6, 153-160 [in Ukrainian].

7. Fedorchak, V.V. (2018). Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia ryzykamy vynykennia nadzvychainykh sytuatsii v Ukraini [Mechanisms of State Risk Management of Emergencies in Ukraine]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].